

# กระจกสามบานในชีวิต

โดย MinSen Concept (Social) 18 มกราคม 2564

สิ่งที่ยากที่สุดสิ่งหนึ่ง คือ การวิจารณ์หรือแย้งผู้ใหญ่ หรือการพูดความจริงกับผู้ใหญ่ สมัยราชวงศ์ถัง โดยพระเจ้าถังเกาจู่ เป็นปฐมจักรพรรดิพระองค์มีโอรส 4 พระองค์ คือ หลี่เจี้ยนเจิง หลี่ซือหมิง (ซึ่งต่อมาเป็นฮ่องเต้ นาม ถังไท่จง โดยฆ่าทั้งพี่และน้องของพระองค์) หลี่หยวนจี้ และหลี่เสวียนป้า แต่หลี่ซือหมิงมีข้อเด่นสำคัญมากประการหนึ่ง คือ ทรงรับฟังความคิดเห็นจากทุกคน โดยไม่สนพระทัยชาติกำเนิด หรือแม้แต่ศัตรู ทรงดึงศัตรูมาเป็นที่ปรึกษา และศัตรูที่เป็นที่ปรึกษาที่สำคัญคือ เว่ยเจิง

เว่ยเจิง เป็นคนมณฑลเหอเป่ย์ ในครอบครัวยากจน เคยเข้าร่วมกองทัพของหลี่หมี่ เพื่อโค่นล้มราชวงศ์สุย เมื่อหลี่หมี่ยอมแพ้ต่อราชวงศ์ถัง เขาเข้าเป็นขุนนางในราชสำนักโดยเป็นที่ปรึกษาให้ รัชทายาท หลี่เจี้ยนเจิง พระเชษฐาของถังไท่จง เว่ยเจิงมองออกว่า หลี่ซือหมิงกำลังคิดการใหญ่ ก็เตือนเจ้านายให้จัดการหลี่ซือหมิงเสีย แต่หลี่เจี้ยนเจิงไม่สนใจ บางส่วนกล่าวว่า หลี่เจี้ยนเจิง และ หลี่หยวนจี้ ร่วมมือวางแผนปลงพระชนม์ หลี่ซือหมิง แต่หลี่ซือหมิงลงมือก่อนด้วยหลอกองค์ชายทั้งสองมาที่ประตูเสวียนอู่ จนเกิดเป็นเหตุการณ์ที่ประตูเสวียนอู่ ทำให้อีก 3 วันต่อมา หลี่ซือหมิง ได้รับการสถาปนาเป็นรัชทายาท ก่อนที่จักรพรรดิถังเกาจู่จะสละราชบัลลังก์ในอีก 6 วันต่อมา เมื่อถังไท่จงเป็นฮ่องเต้ จึงเรียกเว่ยเจิงมาเข้าเฝ้า และตรัสถามว่า ทำไมเจ้าถึงยุให้เราพี่น้องฆ่ากัน เว่ยเจิงตอบอย่างไม่สะทกสะท้านว่า ถ้าพระเชษฐาของพระองค์ทรงรับฟังคำแนะนำของข้าพระองค์ก็คงไม่ถูกฆ่าตาย

ด้วยความเป็นคนตรง ทำให้เขารักษาชีวิตของเขาไว้ได้ และยังสามารถเป็นเสนาบดี ให้คำปรึกษาแก่ถังไท่จง ตลอดชีวิตในตำแหน่งที่ปรึกษา เว่ยเจิงแย้งจักรพรรดิมากมายหลายร้อยเรื่อง โดยไม่เกรงว่าจะหมิ่น ละเมิด

เบื้องสูง เวียงจึงเห็นว่าประโยชน์ของแผ่นดินสำคัญกว่าองค์จักรพรรดิ ครั้งหนึ่งเคยถกเถียงกับจักรพรรดิอย่างรุนแรง จนพระองค์พิโรธจัด รับสั่งกับพระมเหสีว่า สักวันเราจะตัดหัวไอ้ขุนนางปากไม่ดีคนนี้ ทำให้เราอับอายต่อขุนนางทั้งหลายตลอดเวลา

แต่มเหสี ตรัสว่า มีแต่ขุนนางที่ซื่อสัตย์และรักแผ่นดินจึงกล้าทำเช่นนั้น และมีแต่จักรพรรดิผู้ทรงพระปรีชาจึงสามารถมีขุนนางเช่นนี้ได้ เวียงจึงยังสามารถรักษาศีรชะบนไว้บนไหล่ได้ต่อไป

เวียงจึงชี้ให้จักรพรรดิฟังความรอบด้าน มิเช่นนั้นจะเป็นจักรพรรดิที่โง่งม หากทรงฟังแต่เรื่องดีงามที่ขุนนางสอพลอกล่าว ก็ไม่มีทางรู้ความจริง และทำให้ตัดสินใจผิดพลาด ผลคือ แผ่นดินลุกเป็นไฟ พระองค์จะลงอาญาเชื้อพระวงศ์ เสนาบดี ที่ปรึกษาที่ไปแอบนินทา ให้ร้ายพระองค์ลับหลัง เพราะถือว่า พระองค์ให้โอกาสวิพากษ์วิจารณ์อย่างเปิดเผย และถูกต้องแล้วบุคคลเหล่านี้กับไม่ทำ และไม่ใช้โอกาสดังกล่าว กลับมานินทาลับหลัง จึงต้องถูกลงโทษให้เป็นเยี่ยงอย่าง รัชสมัยของจักรพรรดิถึงไท่จง แผ่นดินเจริญรุ่งเรืองทุกด้าน ทรงจารึกว่า โลกนี้มีกระจกเงาอยู่ 3 บาน คือ

กระจกเงาแผ่นทองแดงที่ขัดเงา ใช้เพื่อแต่งตัว  
กระจกเงาที่ใสดู และเข้าใจการเกิดและดับของแผ่นดินในอดีต  
กระจกเงาบานที่สาม คือ คน ใช้เพื่อเข้าใจข้อดีและข้อเสีย

เพราะความจริง ก็คือ ความจริง กระจกเงาเพียงสะท้อนภาพความจริง ขึ้นอยู่กับผู้มองจะยอมรับความจริงได้มากน้อยเพียงใด ยามเมื่อกระจกเงาแห่งความจริงแตกสลาย ความจริงยังคงดำรงอยู่ต่อไป แต่ภาพสะท้อนหายไป เราก็อาจจะไม่รู้ตัวว่าเรากำลังเดินไปสู่เส้นทางใด และอันตรายก็จะเกิดขึ้นได้

วินสตัน เชอร์ชิล เคยกล่าวว่า คำวิจารณ์มีหน้าที่เหมือนกับความเจ็บปวดของร่างกาย เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมี ไม่เจ็บก็ไม่ว่าร่างกายมีปัญหา แต่คนส่วนมากพยายามหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด คนทั่วไปมีบ่วงของความเกรงใจ และสัมมาคารวะ คอยควบคุมเราเอาไว้ จนบ่อยครั้งที่แยกไม่ออกว่า ความถูกต้อง และความจริง คืออะไร ความเกรงใจผู้ใหญ่มากเกินควร อาจจะทำให้องค์กรล้มได้ เพราะเจ้านายก็ไม่ได้ถูกต้องเสมอไป การกล้าชี้จุดผิดพลาดของผู้ใหญ่ ก่อนที่จะกระจายและสร้างความเสียหายไปมากกว่าเดิม จะเป็นผลดีต่อผู้ใหญ่มากกว่า การปล่อยให้เรื่องเลย ๆ ไป

เรื่องราวที่เขียนนี้ได้มาจาก กระจกเงาสามบาน ของ วินทร์ เลียววาริณ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์

ติดตามเรื่องราวอื่นเพิ่มเติมได้จาก [www.minsenconcept.com](http://www.minsenconcept.com)